

Relaciónes externas e comunicación social

NOVA ESCOLA GALEGA E OUTROS COLECTIVOS GALEGOS DE RENOVACIÓN PEDAGÓXICA

Alén dos varios colectivos que en 1983 puxeron en marcha Nova Escola Galega é oportuno indicar a presenza naquela altura doutras instancias relacionadas coa renovación educativa, como indicaremos de seguida. No ano 1978 iniciaba a súa constitución a Asociación Socio-Pedagóxica Galega (AS-PG) xurdida de entre militantes sindicais nacionalistas no ensino con diverso grao de ligazón á Unión do Pobo Galego (UPG) ^[1]. Dada a conflitividade que se desatou no seu seo entre os anos 1983 e 1984, unha parte dos seus asociados constituiría a Associação Socio-Pedagógica Galo-Portuguesa ^[2] e aínda unha derivación posterior próxima daría lugar á creación do Instituto Galego de Socio-Pedagogía ^[3]. Ademais, no mesmo ano de creación de Nova Escola Galega, varios militantes sindicais no ensino da FETE-UGT crearon en Pontevedra a Asociación Escola Viva, a que tivo, en efecto, unha visible incidencia, sobre todo durante os anos 80 e 90, fundamentalmente

[1] A AS-PG segue mantendo actualmente diversas actividades de formación do profesorado e de creación de recursos didácticos dixitais e visuais. Ao longo do tempo organizou importantes series de Xornadas do Ensino (de Verán), unhas de carácter xeral e outras con temática específica, nas distintas cidades de Galicia, cun non menor despregue de recursos humanos, contando, en particular, co apoio infraestrutural que lle brinda a Confederación Intersindical Galega (CIG).

[2] Tivo como referente fundamental a figura do profesor ourensán José Paz Rodríguez, e foi sobre todo na cidade de Ourense onde tivo capacidade para organizar entre os anos 80 e 90 unha anual Escola de Verão, moi focalizada no tratamento de metodoloxía e técnicas para o dominio das diversas expresións artísticas e o estudo do medio, co apoio da Deputación Provincial.

[3] O Instituto Galego de Socio-Pedagogía tivo igualmente unha certa, pero menor, incidencia, sobre todo na provincia de Ourense, baixo o referente do profesor Santiago Esteban Radío.

na provincia de Pontevedra. Nese tempo, tamén gozou de certa presenza na cidade de Lugo e arredores a Asociación Escola de Verán de Lugo, que organizaba as Escolas de Verán que se realizaban no colexio privado Fingoi. Unhas instancias e outras englobáronse gustosamente baixo o rótulo xenérico de Movements de Renovación Pedagóxica (MRP), incluso sen reunir os trazos oportunos que definen en termos de socioloxía organizacional un “movemento (social)” de renovación pedagóxica.

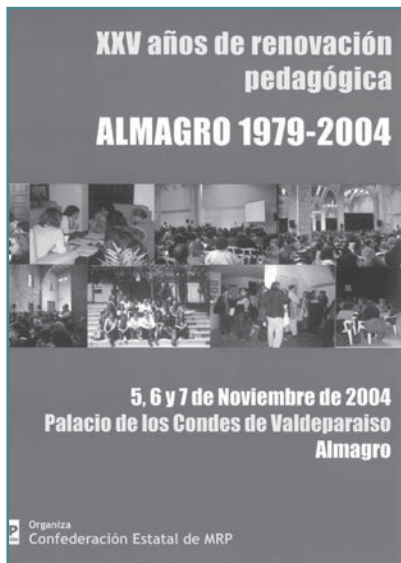
En todo caso, tendo en conta este escenario organizativo, en 1988 houbo unha primeira intención, falida, de constituír unha Mesa de MRP en Galicia, que pouco máis tarde se esfarelou. O *Boletín Interno* de NEG de xaneiro de 1992 titulaba un texto: “Os MRP: entre a articulación estatal e a desarticulación en Galicia” ao recoñecer a articulación da Confederación en 1991, mediante as varias federacións por Comunidades Autónomas.

En Xuño de 1994 rexistrouse un novo intento de configuración da Mesa de MRP de Galicia: chegou a constituírse a Coordinadora Galega de MRP, formada pola Asociación Socio-Pedagóxica Galega (AS-PG), a Escola de Verán de Lugo, o Instituto Galego de Socio-Pedagogía (IGSP) e por Nova Escola Galega, aínda que a dinámica de conxunto foi moi limitada. Exerceron a presidencia da Coordinadora Galega os asociados de Nova Escola Galega Xosé Lastra Muruais e Pepe Álvarez Castro, quen mantiveron unha continua presenza a escala estatal nas reunións da Confederación de MRP. En 1998 no seo da Coordinadora Galega constituíronse tres Mesas Técnicas: de educación infantil, de educación secundaria e de escola rural, como consecuencia do encontro de coordinación celebrado na Granxa Barreiros (Sarria) o 10 de maio de 1997.

Logo de varios cursos de apoio a estas e outras estruturas organizativas colectivas e logo da valoración dos nosos esforzos e os doutras organizacións, Nova Escola Galega optou por dedicar máis esforzos ao traballo organizativo na propia Asociación, ao tempo que se producira a desaparición do Instituto Galego de Socio-Pedagogía e a integración dos membros da Escola de Verán de Lugo en Nova Escola Galega .

NOVA ESCOLA GALEGA E A CONFEDERACIÓN ESTATAL DE MRP. PRESENZA INTERNACIONAL

Na maior parte deste período houbo unha participación ordinaria de representantes de Nova Escola nas actividades de encontro, de debate e de coordinación convocadas pola Confederación Es-

Algunhas relacións internacionais de NEG.

tatal, destacando a participación representativa nalgúns momentos no órgano directivo da Confederación, a presenza de varios asociados/as en máis de 25 Encontros Estatais de carácter anual e a presenza de Delegacións nos II e III Congreso dos MRP celebrados respectivamente en Gandía (1989) e Torremolinos (1996). Cabe destacar que Nova Escola Galega levou a cabo a organización do XXII Encontro Estatal de MRP no ano 2006, coa participación de cen ensinantes de todo o Estado, e tamén o XXXIII, celebrados ambos en Santiago de Compostela.

De modo estable, e mentres existiron nos centrais anos noventa, veuse participando na Mesa de Interculturalismo e de Currículo da Confederación estatal. Houbo tamén presenza na de Escola Rural, aínda que neste caso en nome da Coordinadora Galega de MRP. Ademais participamos en varios momentos na Coordinadora Estatal de Grupos de Educación para a Paz no mesmo período e en diversos Congresos do MCEP (Movemento Cooperativo de Escola Popular), así como esporadicamente en iniciativas de alcance internacional da Federación Internacional de Movimentos de Escola Moderna (FIMEM), á que pertence a nosa Asociación desde os anos noventa, se ben con maior continuidade desde a nosa presenza nas tres Bienais Internacionais da Educación Nova, celebradas desde 2017 en Poitiers e en Bruxelas.

NOVA ESCOLA GALEGA E OUTRAS ORGANIZACIÓNS DE GALICIA

Neste longo período establecemos relacións de colaboración, máis ben de carácter puntual, con diversas entidades sociais, como a Confederación Galega de ANPAS de Centros Públicos e Anpas Galegas, as organizacións sindicais do ensino tamén defensores, dito xenericamente, do modelo de escola pública, con diversas ONG, diferentes entidades de promoción da cultura tradicional e popular ou promotoras do desenvolvemento social democrático, ou preocupadas polo eco-desenvolvemento.

O asinamento dun protocolo de colaboración en 1993 —con ocasión do X Aniversario de Nova Escola Galega— coa CIG, con CCOO e co STEG, non conduciu tampouco, alén dalgunhas valiosas implicacións persoais, á realización dunha colaboración notable da parte das organizacións sindicais. Nova Escola comezou a primeira efectivización do acordo a través do impulso á Plataforma en Defensa do Ensino Público (1994), sendo as tensións sindicais as que dificultaron a súa estabilidade e dinámica. Aínda así, foron varias as iniciativas realizadas.

Con algo máis de eficacia se desenvolveu a nosa participación no pasado na Plataforma polo Ensino en Galego, conformada arredor da Mesa pola Normalización Lingüística.

A PARTICIPACIÓN INSTITUCIONAL

Nova Escola Galega veu participando a través dos seus representantes nalgúns Consellos Escolares municipais e Consellos relacionados coa promoción do uso público da lingua galega (Vigo, A Coruña, Santiago, Ferrol, Narón, Teo) e nalgún intre nos consellos directivos dos CEFOCOP, no Consello Escolar de Galicia, se ben estas prácticas participativas están de ordinario debilitadas na actualidade. Ademais, vén participando habitualmente nas sesións, tamén relativamente precarizadas, do Consello Escolar de Galicia.

Cabe sinalar que diversos asociados desempeñan ou, sobre todo, desempeñaron responsabilidades directivas en centros escolares de niveis non universitarios, nos Decanatos de Facultades de Educación de Santiago, da Coruña e de Ourense, na anterior Escola de Maxisterio de Santiago, no Instituto de Ciencias da Educación da Universidade de Santiago, ou en CEFORE, caso por exemplo do de Ferrol. Algúns desempeñan a súa función á fronte de servizos municipais da educación, desde os que se levan promovido importantes actividades educativas co selo da renovación.